



**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**



MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 144/17**

mun. Chișinău

02.10.2024

Inspectoarea de integritate a Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Dumitrița OSADCII, în temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (2), art. 19 lit. b) și g), art. 37 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), în rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Badea Roman, primar al s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, IDNP XXXXX,

A STABILIT:

La data de 11.07.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 04-17/836 a fost înregistrată sesizarea cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Badea Roman, primar al s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești care a fost repartizată aleatoriu spre verificare prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor, sub nr. 202402500007, în condițiile art. 30 alin. (1) și (2) cât și art. 27 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 132/2016.

Potrivit sesizării, se solicită verificarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Badea Roman, primar al s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, manifestat prin încheierea contractului de utilizare a transportului în scopuri de serviciu de către Primăria s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești nr. 1 din 21.02.2024 cu soția sa, dna XXXXX.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1), art. 37 alin. (3) și (4) din Legea nr. 132/2016, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

La 29.07.2024, în conformitate cu prevederile art. 31 și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, prin Procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 112/17 în privința dlui Badea Roman, primar al s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

Prin scrisoarea nr. 04-17/6907 din 30.07.2024 (care conform avizului de recepție nr. DS8020021824AS a fost recepționată la 02.08.2024), dl Badea Roman a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În ordinea art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) Cod Administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

În temeiul art. 20 alin. (1) lit. b), c) și art. 33 alin. (6) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a consultat și extras date din registrele de stat și bazele de date disponibile, precum și au fost solicitate și recepționate informațiile și documentele relevante controlului, analiza cărora permite a conchide următoarele:

Reieșind din informațiile consultate și extrase din sistemul informațional automatizat „Registrul de Stat al Populației” s-a confirmat că dl Badea Roman, IDNP XXXXX este soțul dnei XXXXX, IDNP XXXXX, ultima deținând calitatea de persoană apropiată pentru dl Badea Roman, în sensul noțiunii definite la art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016).

Urmare a validării datelor prin sistemul „e-Integritate”, s-a determinat că dl Badea Roman, primar al s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, deține calitatea de subiect al declarării, prin prisma art. 3, alin. (1), lit. a) al Legii nr. 133/2016.

În continuare, în urma expedierii demersului inspecțoarei de integritate către Primăria s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, a fost prezentată copia Contractului de utilizare a transportului în scopuri de serviciu de către Primăria s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești nr. 1 din 21.02.2024 precum și Anexa nr. 1 a contractului (Protocolul de acordare a mărimii cheltuielilor de exploatare a automobilului), prin care Primăria s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești în persoana primarului dl Badea Roman pe de o parte și proprietarul automobilului cu nr. î. XXXXX, dna XXXXX, pe de altă parte, au încheiat contractul menționat pentru serviciile de transport în interesul primăriei. Totodată, conform pct. 1.1, pct. 2.2 și pct. 2.3. din contractul indicat supra, primăria se obligă să achite carburanții, uleiul, schimbarea anvelopelor precum și să întrețină automobilul în stare tehnică adecvată pentru exploatarea lui conform prevederilor stipulate în contract precum și în Protocolul de acordare a mărimii cheltuielilor de exploatare a automobilului (anexa nr. 1 la contract).

În vederea respectării dreptului la apărare, având în vedere că exercitând funcția de primar al s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, dl Badea Roman a semnat cu dna XXXXX - persoană apropiată (soție), acte juridice și anume Contractul de utilizare a transportului în scopuri de serviciu de către Primăria s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești nr. 1 din 21.02.2024 și anexa nr. 1 a contractului menționat, prin scrisoarea nr. 04-17/7015 din 05.08.2024, acestuia i s-a solicitat să prezinte punctul de vedere.

Astfel, prin explicația înregistrată cu nr. 10347 din 15.08.2024, dl Badea Roman a comunicat că: „La 05 august 2024, am recepționat solicitarea nr. 04-17/7015 din 05 august 2024, potrivit căreia, se solicită prezentarea punctului de vedere asupra următoarelor fapte:

1. Încheierea de către mine în calitate de Primar al s. Pervomaiscoe, r. Hîncești a contractului privind utilizarea transportului (care aparține soției mele) în scopuri de serviciu nr. 1 din 21.02.2024 cu dna XXXXX (soția).

2. Să explic rațiunea din ce motiv nu am depus o declarație privind conflictul de interese real în raport cu dna XXXXX (soția).

Inițial necesită a fi menționat că automobilul de model Ford Transit Connect n/î XXXXX, aparține cu drept de proprietate soției mele XXXXX.

Conform art. 21 alin. (1) din Codul familiei, soții, de comun acord, posedă, folosesc și dispun de bunurile comune.

În temeiul normei citate, menționez că la necesitate folosesc bunul comun și anume automobilul de model Ford Transit Connect n/î XXXXX.

Mandatul de primar a fost validat prin Hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Pervomaiscoe din 20 noiembrie 2023.

Intrând în exercițiul funcției, am constatat că Primăria Pervomaiscoe nu dispune de mijloc de transport pentru satisfacerea necesităților atât a primăriei cât și a locuitorilor și nici de resurse suficiente pentru procurarea unui automobil.

Astfel, a apărut necesitatea identificării unui automobil pentru necesitățile primăriei. În mod evident, nimeni nu sa oferit să acorde primăriei mijlocul de transport în special în mod gratis. La ședința consiliului din 21 februarie 2024, a fost pusă în discuție posibilitatea încheierii contractului de utilizare în scopuri de serviciu a transportului ce aparține familiei mele și care de fapt era utilizat pentru necesitățile primăriei.

Astfel, la 21 februarie 2024, Consiliul local a emis decizia nr. 02/9 prin care a decis:

1. Se acceptă utilizarea automobilului în scopuri de serviciu.
2. Se împuternicește Primarul s. Pervomaiscoe de a semna contractele de utilizare a transportului în scopuri de serviciu, în numele autorității publice locale de nivelul I, conform legislației în vigoare și prezenta decizie (Anexa nr. 1).
3. Controlul asupra executării prezentei decizii îi revine primarului s. Pervomaiscoe, dl Badea Roman.

Suplimentar, comunic că de fapt decizia de semnare a contractului de utilizare a transportului în scopuri de serviciu aparține Consiliului local dar nu mie în calitate de primar.

Eu doar am executat decizia Consiliului local.

Mai mult ca atât, modelul contractului de utilizare a transportului în scopuri de serviciu a fost aprobat de consiliul local.

La acest aspect este de menționat că potrivit pct. 1.1 al contractului menționat, obiectul prezentului contract constă în utilizarea de către proprietar în folosul Beneficiarului (în scop de serviciu) a automobilului, în schimbul achitării de către Beneficiar a carburanților și schimbul de ulei motor.

Astfel, contractul menționat nu prevede achitarea unei plăți de arendă și respectiv familia mea nu a avut careva beneficii, inclusiv financiare, în urma încheierii acestui contract.

Mai mult ca atât, potrivit Protocolului de acordare a mărimii cheltuielilor de exploatare a automobilului (anexă la contract), automobilul poate fi utilizat în scop de serviciu doar în limita de 24 000 km anual.

Prevederile citate supra, confirmă că nu am avut absolut nici un interes personal la semnarea contractului, or, acesta este utilizat doar în scopuri de serviciu, în limita stabilită, fără achitarea prețului arende și chiar a uzurii și schimbului pieselor deteriorate.

Referitor la aspectul că de fapt decizia a fost luată de către Consiliul local, iar eu prin semnarea contractului am executat decizia, menționez că există o practică judiciară potrivit căreia astfel de acțiuni nu sunt calificate ca încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese. [...]

În speță, la semnarea contractului de utilizare a transportului în scopuri de serviciu, nu am avut absolut nici un interes material și absolut nici un interes nematerial, necesitatea semnării contractului survenind din obligația executării deciziei Consiliului local.

Mai mult ca atât, contractul de utilizare a transportului în scopuri de serviciu nu conține careva clauze referitor la plata arendei automobilului și este strict limitat în utilizarea în scopuri de serviciu doar în limita de 24 000 km anual. [...]

La caz, semnarea contractului de utilizare a transportului în scopuri de serviciu, nu a influențat și nu a putut influența exercitarea imparțială și obiectivă a responsabilităților mele de serviciu, or, după cum am menționat anterior, necesitatea semnării contractului a survenit strict din obligația executării deciziei Consiliului local, la care nu am avut absolut nici un interes personal”.

Aprecierea inspectorului de integritate:

Potrivit art. 31 din Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

În conformitate cu prevederile art. 6 lit. b) și c) din Legea nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, cât și constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Conform art. 19 lit. b) din aceeași Lege, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Imperativitatea respectării întocmai a regimului juridic al conflictului de interese este prevăzută și la art. 11, alin. (2) al Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică nr. 199/2010.

Principiile de evitare a conflictelor de interese și categoriile conflictelor de interese precum și modul de declarare și soluționare a acestora sunt aspecte reglementate la art. 11-14 al Legii nr. 133/2016.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016:

conflictul de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interesul personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Art. 12 alin. (3) din legea citată supra, stipulează: **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act

administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

La caz, art. 12 alin. (4) și (7) din Legea nr. 133/2016 îl obligă pe dl Badea Roman să informeze imediat Autoritatea Națională de Integritate, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Subsecvent, art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Fiind reținute circumstanțele cauzei, cumulativ cu materialul probator acumulat, s-a determinat cu certitudine că la 21.02.2024 între dna XXXXX și Primăria s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, reprezentată de primarul Badea Roman a fost încheiat contractul de utilizare a transportului în scopuri de serviciu nr. 1 din 21.02.2024, semnatarii fiind persoane apropiate în sensul art. 3 al Legii nr. 133/2016 și anume: soț – soție.

Astfel, în contextul celor determinate precum și reieșind din prevederile sus-citate, se subliniază că conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să încheie direct un act juridic, la caz contractul de utilizare a transportului în scopuri de serviciu nr. 1 din 21.02.2024, în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12 alin. (5)-(7) din Legea nr. 133/2016, dl Badea Roman, exercitând mandatul de primar al s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești era obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre situația de conflict de interese real în care se află și să nu încheie direct actul juridic sus-indicat în exercitarea funcției, pînă la soluționarea conflictului de interese.

Astfel, informarea de către subiectul declarării a Autorității Naționale de Integritate despre apariția conflictului de interese real în care se afla urma a fi făcută pînă la încheierea directă a actului juridic – nr. 1 din 21.02.2024, cu dna XXXXX, persoană apropiată acestuia.

De asemenea, este important de menționat că, în prezenta speță nu este pus la îndoială faptul că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat. Astfel, este indiscutabilă necesitatea asigurării neîntrerupte a entităților beneficiare din teritoriul administrat cu produsele care fac obiectul contractului sus-indicat, însă, în cazul de referință, primarul s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, dl Badea Roman, conștientizând asupra situației dat fiind legătura de rudenie cu dna XXXXX, anterior semnării

contractului de utilizare a transportului în scopuri de serviciu nr. 1 din 21.02.2024 urma să informeze în modul stabilit Autoritatea Națională de Integritate despre situația de conflict de interese real în care se afla, Autoritatea Națională de Integritate la rândul său urmând să soluționeze conflictul de interese real, prin oferirea subiectului declarării a unei soluții, în temeiul art. 14 alin. (8) din Legea nr. 133/2016.

De menționat, că potrivit informației disponibile din Registrul declarațiilor privind conflictele de interese ținut de Autoritatea Națională de Integritate dl Badea Roman, primarul s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, nu a declarat la Autoritatea Națională de Integritate conflicte de interese reale apărute în exercitarea mandatului de primar pînă la data semnării contractului supra menționat.

Consecvent, prevederile art. 10, alin. (1) al Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local, expres stipulează că, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor și să contribuie prin exemplul personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Subsecvent, inspectoarea de integritate menționează faptul că normele legale care reglementează comportamentul subiectului în materie de conflicte de interese reprezintă în sine norme imperative sau categorice adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Or, prin instituirea acestora legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Exercitarea atribuțiilor de serviciu în situație de conflict de interese nu reprezintă altceva decât un act conex actelor de corupție, fapt stipulat expres în conținutul art. 45, alin. (2), lit. a) a Legii integrității nr. 82/2017.

Mai mult, conform rigorilor legii precitate, în calitate de conducător al unei entități publice (primărie), dl Badea Roman avea obligația să se impună prin exemplul propriu în partea respectării interesului public și neadmiterii incidentelor de integritate în exercitarea mandatului de primar.

Studiind materialele dosarului de control și prevederile legale ce guvernează speța, inspectoarea de integritate concluzionează că dl Badea Roman, primarul s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, nu a declarat conflictul de interese, încheind contractul de utilizare a transportului în scopuri de serviciu nr. 1 din 21.02.2024, cu dna XXXXX (soția), prin ce a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (4)-(7) și art. 14 alin. (3)-(4) din Legea nr. 133/2016, deoarece nu a luat măsuri pentru a proteja corectitudinea procesului de încheiere a actelor juridice, nu a declarat în scris conflictul de interese real în care s-a aflat și a admis consumarea acestuia.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași Lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională, sau după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Alin. (4) lit. b) al aceluiași art. prevede că, din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea se adresează în instanța de judecată pentru declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile restricțiile și limitările, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.

De asemenea, potrivit art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Astfel, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate subliniază că a ținut cont de faptul că, prin acțiunile sale, deși aflate înafara cadrului legal în materie de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese, dl Badea Roman, nu se regăsește în lista subiecților declarării acțiunile cărora au mai constituit anterior obiect al procedurilor de control, nu au fost stabilite și alte acte juridice încheiate cu persoane apropiate cu încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese. Din aceste considerente, inspectoarea de integritate consideră disproporționată solicitarea revocării mandatului de primar și consideră excesivă aplicarea interdicției de ocupare a funcției publice sau de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani.

Totodată, inspectoarea de integritate relevă faptele că, subiectul declarării în partea ce ține de nedeclararea conflictelor de interese în care s-a aflat, în contextul încheierii actului juridic nr. 1 din 21.02.2024, conține elemente constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313² alin. (1) din Codul Contravențional.

Ținând cont de cele menționate în prezentul act, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 37-39 din Legea nr. 132/2016, art. 12,14,15 și 23 din Legea nr. 133/2016, inspectoarea de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Badea Roman, primar al s. Pervomaiscoe, r-nul Hîncești, manifestată prin: nedeclararea conflictului de interese real și admiterea conflictului de interese consumat în cazul semnării actului juridic în raport cu persoana apropiată „soție”, în circumstanțele expuse în prezentul Act.

2. Se aduce la cunoștința dlui Badea Roman, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, 4.

**Inspectoare de integritate
a Inspectoratului de Integritate**

Dumitrița OSADCII